

Bölüm 5

ÖRGÜTSEL SİNİZM İLE ÇALIŞANLARIN İŞ STRESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: SAĞLIK SEKTÖRÜNDE BİR ARAŞTIRMA

Nilay KARASAKAL¹

Nur KARACAN²

Fatma Ezgi ERBAŞ KELEBEK³

1. GİRİŞ

Bireylerin çevrelerinde gerçekleşen olaylara karşı olumsuz ve karamsar tepkiler vermesi olarak açıklanan sinizm (cynicism), bu bireylerin organizasyonlarda yer almasıyla yerini örgütsel sinizm (organizational cynicism) kaosu bırakır. Bir örgütte, iş görenlerin çalıştıkları örgüte karşı geliştirdikleri olumsuz tutum ve davranışlar örgütsel sinizmi tanımlar.

Ancak burada belirtilmesi gereken en önemli nokta örgütsel sinizmin ortaya çıkmasında sadece bireylerin kişilik yapısı değil, bundan daha baskın olarak örgüt yönetiminin izlediği politikaların var olmasıdır. Eşit işe, eşit ücret uygulamasının yapılmadığı örgütlerde, örgütsel sinizmi fişekleyen bu uygulamanın ardından iş görenler arası örgütsel kazanım farklılıkları, yönetimin ayırıcı ve adil olmayan tutumu, yönetimin tutarsızlığından kaynaklanan güvensizlik hali, kişisel değerlerle örgütsel değerlerin uyumsuzluğu, karar verme sınırlandırmaları, yaratıcılığın engellenmesi, mobbing uygulamaları kısaca yönetimin yanlış sorun çözme yaklaşımları, tutum ve davranışları, örgütsel sinizmin ortaya çıkış nedenleri olarak söylenebilir.

Getireceği olumsuz sonuçlar iş görenlerin stres düzeylerinde artış, performansında düşüş, personel hareketliliğinde artış, örgütsel güvensizlik, bireylerde tükenmişlik, yönetim politikalarına karşı tepki ve direnme olarak kendini gösterebilir.

Örgütsel sinizmin bir işletmede oluşması, işletme çalışanlarının kurumuna olan bağlılığına, güvenine, inancına etki edecek ve bu duyguların yitirilmesi iş görenlerin stres düzeylerinde bir artışa neden olabilecektir.

¹ Dr., Kocaeli Üniversitesi, nkaleli78@hotmail.com

² Öğr.Gör., Kocaeli Üniversitesi, nurkaracan@gmail.com

³ Öğr.Gör., Kocaeli Üniversitesi, erbases@hotmail.com

diğer işletmeleri de kapsayacak şekilde kapsamlı bir çalışmayla yeni bulgulara ulaşılacağı ve bu konuda çalışacak akademisyenlere ışık tutacağı kanaatimizdir.

KAYNAKLAR

- Akman, G. (2013). Sağlık çalışanlarının örgütsel ve genel sinizm düzeylerinin karşılaştırılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi.
- Altınöz, M., Çöp, S. ve Sığındı, T. (2011). Algılanan örgütsel bağlılık ve örgütsel sinizm ilişkisi: ankaralı dört ve beş yıldızlı konaklama işletmeleri üzerine bir araştırma, *SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 285-315.
- Bedeian, A. G. (2007), Even if the tower is “ivory,” it isn’t “white”: understanding the consequences of faculty cynicism, *Academy of Management Learning & Education*, 6/1, 9-32.
- Cole, M. S., Heike, B. and Bernd, V. (2006), Emotion as mediators of the relations between perceived supervisor support and psychological hardiness on employee cynicism, *Journal of Organizational Behaviour*, 27, 463-484.
- Dean, J.W., Pamela, B., and Ravi, D. (1998), Organizational cynicism, *Academy of Management Review*, 23/2, 341-352.
- Erdoğan, P., Bedük, A.(2013). Örgütsel sinizm ile örgütsel vatandaşlık davranışı arasındaki ilişki: sağlık sektöründe bir araştırma, *Sosyoteknik Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*, 3/6, 17-36.
- Fettahlıoğlu, O. (2015). Günümüz işletmelerinin temel hastalığı: örgütsel sinizme yönelik algılamaların, tükenmişlik boyutları üzerine etkisi, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3/13, 178-191.
- Gül, H., Ağıröz, A. (2011). Mobbing ve örgütsel sinizm arasındaki ilişkiler: hemşireler üzerinde bir uygulama, *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF Dergisi*, 13/2, 27-47.
- Gümüştekin, G., Öztemiz, A. (2004). Örgütsel stres yönetimi ve uçucu personel üzerinde bir uygulama, *Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi*, 23, 61-85.
- Kalağan, G., Güzeller, O. (2010). Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerinin incelenmesi, *Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 83-97.
- Karasakal, N., Yücebalkan, B. (2017). İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının çalışanların stres düzeylerine etkisi ile demografik özellikler – stres ilişkisini ortaya koymaya yönelik alan araştırması, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 12, 373-385.
- Kesen, M., Akyüz, B. (2015). Akademik özyeterlik algısı, örgütsel güven ve örgütsel sinizm ilişkisinin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesi, *Atatürk Üniversitesi, SBE Dergisi*, 19/3, 47-68.
- Koçoğlu, M. (2014), Cynicism as a mediator of relations between job stress and work alienation: a study from a developing country turkey, *Global Business and Management Research*, 6/1, 24-36.
- Kothandaraman, P., Raj, A. (2012), Purchase professionals cynicism about cooperating with suppliers: does it impact top management efforts to induce relational behaviors in buyer-supplier relationships?, *The Marketing Management Journal*, 22/2, 1-18.
- Mete, A., Serin, H. (2015). Okul yöneticilerinin babacan liderlik davranışı ile öğretmenlerin örgütsel vatandaşlık ve örgütsel sinizm davranışları arasındaki ilişki, *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12/24, 147-159.
- Özler, D., Atalay, C. (2011). A research to determine the relationship between organizational cynicism and burnout levels of employees in health sector, *Business and Management Review*, 1/4, 26-38.

- Özler, D., Atalay, C. ve Şahin, M. (2010). Örgütlerde sinizm güvensizlikle mi bulaşır?, *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2/2, 47-57.
- Sinan, Y., Kavas, E. (2016). Kurumlarda örgütsel sinizm: karşılaştırmalı bir analiz, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9/44, 1212-1220.
- Stanley, D.J., John, P. and Meyer, L.T. (2005), Employee cynicism and resistance to organizational change, *Journal of Business and Psychology*, 19/4, 429-459.
- Tayfun, A., Çatır, O. (2014). Hemşirelerin örgütsel sinizm düzeylerinin incelenmesi, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 6/1, 347-365.
- Yeşilçimen, K. (2015). Hemşirelikte örgütsel sinizm ve örgütsel güven ilişkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.